

[Platsjournalen

Måndag 21 juni 2010 | NR. 25



Byggjobben väntar på Sofia

Sid 2-3

FOTO JULIA SJÖBERG

 Arbetsförmedlingen

Arbetsgivare behöver
satsa på bygglärningar

Sid 3

Bygglärningar får stöd
av Arbetsförmedlingen

Sid 4

Lättare att få jobb
efter studier i svenska

Sid 4



För att få yrkesbevis och full betalning enligt avtal behöver den som gått ut byggnadsprogrammet på gymnasiet en anställning som lärling i omkring två år. Några som haft turen att få lärlingsplats är bakifrån Kristoffer Öster, Sofia Davidsson, Niclas Paulsson, Eddie Lysvret och längst fram Disa Vinqvist. Bredvid henne står handledaren Patrik Enoksson.

Lärlingar en investering för arbetsgivare

Enligt Arbetsförmedlingens senaste prognos står arbetskraftsbrist inom byggsektorn för dörren. Det kan förebyggas om arbetsgivare tar emot fler lärlingar. Ett föredöme är fem lärlingar och deras handledare som bygger en förskola i Göteborg.

Text Gunnel Atlestam
Foto Julia Sjöberg

Nnan jul ska förskolan med fyra avdelningar stå klar öster om Bellevue i Göteborg.

–Ett sådant här projekt har stor betydelse. I dag har vi helt klart ett underskott på lärlingsplatser, men konjunkturen kommer att vända och då behöver vi utbildad arbetskraft, säger platschefen John Lindberg.

Lärlingsbygget är ett samarbetsprojekt mellan Arbetsförmedlingen, Göteborgs kommun och Wäst-Bygg. Det ger unga vuxna möjlighet till nödvändig yrkespraktik.

För att få yrkesbevis och full betalning enligt avtal behöver den som gått ut byggnadsprogrammet på gymnasiet en anställning som lärling i omkring två år.

När Sofia Davidsson sökte till gymnasiet byggnadsprogram såg arbetsmarknaden lovande ut, men när hon var klar hade det vänt. Hon har hittills hankat sig fram på byggen och inom hotell- och restaurangbranschen.

–Jag är glad att jag nu bestämt mig för att vara kvar inom byggbranschen.



Sofia Davidsson och Niclas Paulsson vill båda helst jobba med villor eftersom det är mer hantverk.

» I dag har vi helt klart ett underskott på lärlingsplatser, men konjunkturen kommer att vända och då behöver vi utbildad arbetskraft.

Ungefär hälften av mina klasskamrater har valt att börja arbeta med annat istället, när det inte har funnits några jobb, säger hon.

Den nionde februari togs första spadtaget till den blivande förskolan.

–Det är inte någon självklarhet att kunna genomföra ett projekt som detta med nuvarande regler på arbetsmarknaden, säger John.

Men eftersom branschorganisation och fack är överens om att det är viktigt att utbilda lärlingar, har man kunnat göra avsteg från Las (Lagen om anställningsskydd).

Bygg-Wäst är generalentreprenör för lärlingsbygget. Flera underentreprenörer har kontrakterats.

–I upphandlingen av våra underentreprenörer har vi uttryckt ett starkt önskemål om att även de ska erbjuda jobb åt lärlingar. Och det har de hörsammat, säger John.

Två av lärlingarna, Eddie Lysvret och Niclas Paulsson, har varit med nästan från allra första början. De andra tre sedan den tredje maj.

–Efter sommaren kommer vi att behöva anställa ytterligare några lärlingar och en handledare, säger John.

Det är Arbetsförmedlingen som har använt arbetssökande till lärlingsplatserna. John har sedan tillsammans med Bygg-Wästs lärlingsansvarige gjort intervjuer och satt ihop en grupp som de tror ska fungera bra tillsammans.

–Ute på bygget jobbar vi två och två. En mycket erfaren lärling är tillsammans med en mindre erfaren och den som har mittemellanerfarenhet får vara med mig, säger Patrik Enoksson som är

lärlingshandledare på bygget.

Han har arbetat som snickare sedan 1987, både som anställd och egen företagare. Precis som John har han en flerårig bakgrund som idrottsledare för ungdomar.

–Jag tycker det är kul att jobba med ungdomar. Även när jag var egen företagare hade jag lärlingar, säger Patrik.

John har också arbetat många år inom branschen. Han var med om lågkonjunkturen på 90-talet.

–Byggmarknaden raserades fullständigt. Jag vet definitivt hur det känns att leva i ovisshet, att skicka in jobbansökning efter jobbansökning. Nu när jag började med rekryteringen av de arbetslösa ungdomarna så återkopplade jag till mig själv och hur det kändes att behöva sitta på andra sidan bordet och hoppas.

En gång i veckan har alla inblandade på byggarbetsplatsen planeringsmöte. Det är platschefen, lärlingshandledaren, underentreprenörer och en av lärlingarna enligt ett rullande schema, som träffas och planerar vad som kommer att hända kommande vecka.

–Det är viktigt att även lärlingarna är med och får förstahandsinformation om vad som är på gång. Vårt mål är att våra lärlingar ska få bästa möjliga utbildning. I det ingår förståelse för planeringsarbetet, säger John.

–Vi formar också deras personligheter som yrkesarbetare. Det grundläggande kravet jag ställer är ordning och reda. Det är en förutsättning för att kunna leverera. Men det finns även många små saker som är viktiga för att bli en uppskattad medarbetare. Det är också nu de får bestämma vilken inriktning de ska satsa på, säger Patrik.

–Jag skulle helst vilja jobba med villor. Det är mer hantverk, inte så mycket montage som här, säger Niclas.

–Jag vill testa allt, det är roligt med både stora och små byggen och företag, säger Eddie.

Sofia är också inne på samma linje. Hon kommer inte att få ihop riktigt alla lärlingstimmarna när förskolan står klar till jul, men en väldigt stor del, och det gör det lättare för henne att få ett nytt jobb. □

Unga byggare behövs i högkonjunkturen

Inom byggbranschen finns det i landet cirka 4 200 arbetslösa lärlingar som är under 25 år. Bara i Göteborg är det 450.

– Det måste hända mer ganska snart, så vi inte tappar den gruppen med unga vuxna. De kommer verkligen att behövas vid kommande högkonjunktur, säger Christer Niklasson på Arbetsförmedlingen Bygg i Göteborg.

Christer Niklasson räknar med att en högkonjunktur inom byggbranschen närmar sig.

– Det finns ett stort renoveringsbehov av alla flerbostadshus som byggdes på 70-talet och behov av anpassningar till EU-regler för energisnålt boende. Samtidigt planeras flera stora infrastrukturprojekt.

I landet finns fyra byggsamordnare inom Arbetsförmedlingen som samarbetar med varandra, branschen och facket för att säkerställa kvalitet och tillgång på arbetskraft. Christer representerar Västsverige. De andra har sin placering i Malmö, Stockholm och Sundsvall.

Redan i dag ser Christer att efterfrågan på arbetskraft inom branschen har börjat öka igen. Men det är inte lärlingar man frågar efter i första hand.

– När det är tuff konkurrens vill arbetsgivaren främst ha erfaret folk, som inte kräver handledning.

Arbetsförmedlingen, branschorganisationen Svensk byggindustri och fackförbundet Byggnads är alla rädda för att det kan bli brist på kompetent arbetskraft i framtiden. Därför arbetar de aktivt tillsammans för att göra det möjligt för lärlingar att komma ut på arbetsmarknaden redan i dag. Målet är att var femte anställd ska vara en lärling.

–Tillsammans med SABO (Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag), som ser ett stort renoveringsbehov framöver, erbjuder vi till exempel en 16 veckors utbildning till plattsättare eller golvläggare för arbetslösa lärlingar som ska bli

murare eller trä- och betongarbetare, säger Christer.

I utbildningen ingår två veckor som fokuserar på social kompetens som är viktig i kontakten med hyresgästerna.

– Jag är helt säker på att detta bara är början till en utveckling inom branschen mot en bredare kompetens, säger Christer.

Arbetsförmedlingen har också tillsammans med VVS-företagen och Byggnads kommit överens om att 200 lärlingar ska få möjlighet till anställning så att de blir klara och får sina yrkesbevis samt en 16 veckors spetsutbildning. Något liknande är på gång även inom elbranschen.

Det speciella lärlingsbygge av en förskola som pågår i Göteborg är ganska unikt. Men det finns åtminstone ett till, i Bredared utanför Borås. Även där byggs en förskola inom ramen för nystartsjobb.

–Fler sådana projekt behövs för att trygga tillgången på arbetskraft i framtiden och för att ta vara på dem som gått ut byggnadsprogrammet, så att de inte lämnar branschen. De får inte heller gå för länge arbetslösa, för utbildning är en färskvara, säger Christer. □

Arbetskraftsbrist inom byggbranschen

En tid av arbetsbrist ersätts av arbetskraftsbrist inom byggbranschen, enligt Arbetsförmedlingens senaste prognos för 2010 och 2011. Arbetsförmedlingens prognoschef Tord Strannefors menar att snart kommer arbetsgivarna att behöva konkurrera om utbildad personal.

–Det vore bra om arbetsgivarna tar sitt ansvar nu och tar emot lärlingar för att undvika den värsta arbetskraftsbristen, säger han.

Läs mer om byggyrken på arbetsformedlingen.se under Yrken A-Ö.

Läs mer ►
på nästa sida



– Efter sommaren kommer vi att behöva anställa ytterligare några lärlingar och en handledare, säger platschefen John Lindberg.

Arbetsförmedlingen stöttar bygglärlingar

"Skriv in er på Arbetsförmedlingen det fortaste ni kan!" Det är Kenneth Anderssons råd till alla som går ut byggnadsprogrammet på gymnasiet. Han representerar Byggindustrins regionala yrkeskommitté (RYK) i ett samarbetsprojekt som de har med Arbetsförmedlingen i Uppsala. Tillsammans arbetar de målmedvetet för att få ut bygglärlingar i jobb.

–Det är ett år sedan vi började med att först göra en kartläggning av de cirka 300 lärlingar som var inskrivna som arbets-

lösa, säger Kenneth Andersson. Vid kartläggningen visade det sig att flera hade fått andra jobb. Många uppfyllde inte byggbran-

schens krav för att få klassas som lärling, utan fick lotsas vidare. Kvar blev 68 stycken.

–Dessa har vi sedan stöttat på olika sätt. Vi började med samtal med var och en för att ta reda på vad de vill. Sedan har vi fortsatt med regelbundna personliga samtal och gemensamma informationsträffar. Vi har tagit fram "talmanus för byggbranschen" som ger råd för vad man ska säga när man ringer om ett jobb med mera, säger

Kenneth Andersson.

Han har även hjälpt till att skriva kollektivavtal. För att få räkna lärlingstimmar måste det finnas kollektivavtal på arbetsplatsen.

–Alla 68 arbetslösa lärlingarna har varit ute på praktik på mellan två veckor och en månad. Mer än hälften har fått kortare eller längre anställningar som lärlingar, säger Kenneth Andersson.

Arbetsförmedlingen i Uppsala och RYK:s speciella insatser för lärlingar kommer att pågå åtminstone året ut. Nya lärlingar tillkommer hela tiden, speciellt när vårterminen är slut.

–Men det börjar bli lättare nu på arbetsmarknaden. Numera händer det att företagen ringer till mig för att de vill ha en lärling, säger Kenneth Andersson. □

Läs mer om yrkesnämnder och utbildningarna på:

Byggnadsindustrin: www.byn.se
Elbranschen: www.ecy.com
VV-branschen: www.vvsyn.se
Plåt & Vent:
www.pvf.se/yrkesnamnden
Samt under Yrken A till Ö på arbetsformedlingen.se

Ljusning för kulturarbetare 2011

I år är det tufft på arbetsmarknaden inom kultur- och mediabranschen, men nästa år ljusnar det något.

Enligt Arbetsförmedlingens beräkningar minskar sysselsättningen i branschen med 2000 personer i år, men nästa år väntas en ökning med mellan 500 och 1000 personer.

I slutet av året väntas 4000 personer vara arbetslösa, men nästa år kan arbetslösheten minska till 3000 personer. Många arbetssökande inom Arbetsförmedlingen Kultur Media som omfattas av yrken som skådespelare, musiker, dansare, konstnär, formgivare, journalister och fotografer söker arbete även utanför kultur- och mediasektorn och gynnas därför också av den allmänna ekonomiska uppgången.

–Efter den kraftiga nedgången ser vi nu mer framtidstro hos många arbetsgivare, men framtidsutsikterna skiljer sig mycket mellan olika yrkesgrupper, konstaterar Birgitta Johansson, chef för Arbetsförmedlingen Kultur Media i ett pressmeddelande. □



Studier i svenska ger bättre jobbchans

Nu är det bevisat att nyanlända som deltar i Svenska för invandrare (sfi) på sikt har lättare att komma in på arbetsmarknaden än personer som inte deltar i utbildningen.

Under de första åren i Sveri-

ge har personer som inte studerar svenska högre sysselsättning och inkomst, men sfi-deltagarnas ställning på arbetsmarknaden stärks med tiden. Det konstaterar Institutet för arbetsmarknadspolitisk ut-

värdering (IFAU) i en nyligen publicerad rapport.

Efter fem år i Sverige finns inga skillnader mellan de som läser sfi och de som inte gör det. Det är först efter tio år som skillna-

derna märks tydligt. Sfi-deltagarna går successivt från låg- till medelkvalificerade arbeten.

Den positiva utvecklingen för sfi-deltagare är tydligare för kvinnor än för män och mer

tydlig för lågutbildade än högutbildade.

Den som inte slutför en påbörjad sfi-utbildning har ungefär samma sysselsättning på lång sikt som de som inte deltar. □

Platsjournalen finns även på arbetsformedlingen.se. Nytt nummer att läsa varje måndag med artiklar, länkar till orubricerade annonser, annonsbokning och möjlighet att beställa prenumeration av papperstidningen. Adressen är: www.arbetsformedlingen.se

[Platsjournalen

Redaktion: Patrik Hed, tel 010-486 40 87, patrik.hed@arbetsformedlingen.se; Per Strandberg, tel 010-486 99 21, per.strandberg@arbetsformedlingen.se; Lotta Wide, tel 010-487 09 10, lotta.wide@arbetsformedlingen.se
Form: Fereshteh Fazeli. Layout: Voff Media, info@voff.se

Platsbanken (lediga jobb): <http://platsbanken.arbetsformedlingen.se> Adress: Platsjournalen, Arbetsförmedlingen, 113 99 Stockholm.

Platsnotiser: Vill du sätta in en platsnotis eller har frågor kring införda notiser, ta kontakt med Arbetsförmedlingen.

Annonsförsäljning: arbetsformedlingen@annonsbokningen.se Tel: 020-22 00 20, fax: 020-22 00 21.

Prenumeration: Närmaste arbetsförmedling eller Kundtjänst 0771-416 416.

Ansvarig utgivare: Greta Svensson, greta.svensson@arbetsformedlingen.se

Tryckning: V-TAB, Norrtälje 2010

Vill du prenumerera på Platsjournalen?

Platsjournalen innehåller förutom platsnotiser, artiklar om arbetsmarknadsfrågor och informativa texter om Arbetsförmedlingens tjänsteutbud. Arbetssökande prenumererar via närmaste arbetsförmedling eller Kundtjänst 0771-416 416. Pris: 75 kronor för 12 veckor.

